

דרכו של גדוד 9228/264

גדוד השריון הראשון שצלח את התעלה

תחנות צליל

לחיילי הגדוד שלום,

הייתה לי הזכות ללוות את הגדוד כאחד ממפקדיו מימיו הראשונים ועד הפירוק. יחד עברנו ימי שגרה וימים סוערים ששיאם - צליחת התעלה ומחצית השנה אותה בילינו יחד, כגדוד סדיר לכל דבר. החוברת שלפניכם באה לתעד את קורות הגדוד ב-15 שנות קיומו. מדרך הטבע מוקדש עיקרה לתקופת מלחמת יום הכיפורים. 15 שנה. כאשר עלינו על הטנקים נחשבו אלה כחדישים ומשוכללים. כיום, הטנקים קצת הזדקנו, וגם אנחנו. ובכל זאת: השתחררנו משירות סדיר ברמה מקצועית גבוהה. למרות פרק הזמן הארוך שעברנו מאז, אני בטוח שכל חיילי הגדוד ביחידותיהם החדשות - "לא תהא שיבתם מביישת את ימי צעירותם" והנסיון הרב שנצבר - יוכיח עצמו גם בכלים החדישים בהם נדרשת רמת מיומנות גבוהה יותר.

קשה להיפרד אחרי זמן רב כל כך אך יש לזכור שמטרת השירות בצה"ל לא השתנתה ואני תקווה שכל אחד מאתנו ימלא את תפקידו ביחידתו החדשה בצורה הטובה ביותר.

לכולם שלום שלום ואיחולי קליטה מהירה ומוצלחת ביחידות החדשות.

חי"ל ומפקדי הגדוד

הייתה לי הזכות והיה לי הכבוד לפקד על גדוד הטנקים המצטיין ביותר בצה"ל במלחמת יום הכיפורים.

גדוד זה יהיה זכור בתולדות המלחמות של צה"ל כיחידה אשר הביאה את המפנה ובעקבותיו את הנצחון במלחמה זו.

הגדוד הזה אשר צלח ראשון את תעלת סואץ, הביא את המלחמה לצד המערבי של תעלת סואץ ואיפשר ליחידות צה"ל לבוא בעקבותיו ולהכריע את המלחמה בחזית הדרום.

מראשית המלחמה ועד סופה, פעלה היחידה במקצועיות, יעילות ואומץ לב.

הגדוד השתתף בקרבות הבלימה ולאחר מכן נטל חלק בקרב השריון הגדול כאשר הוא משמיד עשרות טנקי אויב ומשתתף מיד בקרב הצליחה המפורסם.

למרות הקשיים ומצב הפתיחה הגרוע של המלחמה, ידעתם להתעלות ובאומץ לב בלתי רגיל ובעקשנות הראויה למופת יכולתם לאויב המצרי. הצליחה המשוריינת והפשיטה ארוכת הטווח על בסיסי המצרים, תוך כדי השמדת יחידות האויב ובסיסיו מעבר לתעלה, היא אשר הביאה את המפנה במלחמה.

אל לנו לשכוח את חברינו אשר לא זכו לחזור ממלחמה זו. יהי זכרם ברוך.

מפקד הגדוד במלחמת יוה"כ
ג'ורא לב

כשנה לאחר מלחמת יום הכיפורים הצטרפתי לגדוד 1 שהיה באותה עת בתעסוקה מבצעית.

הגדוד היה פרוס על פני מאות ק"מ במרחבי סיני מבלוזה ואל עריש בצפון, ועד קצימה ותמד בדרום, וכדי להכירו היה צורך לנוע שבוע ימים בין הפלוגות והמחלקות הפרוסות בשטח.

היכרתי את החיילים והמפקדים ומצאתי מחלקות ופלוגות מאורגנות ומקצועיות אך היה צורך לגבשם לגדוד טנקים שהוא הרבה יותר מאוסף של יחידות. המשימה לא היתה קלה אך העזרה שקבלתי מכל החיילים והמפקדים הקלו את ביצועה.

בשנים בהן שירתתי בגדוד ביצענו סיורים, אימונים תרגילים ותעסוקות מבצעיות, משך תקופות שרות ממושכות. ניתוק מהמשפחות ומעיסוקי היום יום ודאי היקשה על כולנו, אך האוירה החברתית שנוצרה בגדוד והחוויות שעברנו יחד היוו פיצוי על קשיים אלה.

חבל שנגזר עלינו להתפזר ולפרק את המיסגרת לאחר השקעה כה רבה של כל אחד מאנשי הגדוד ליצירת אותה רוח יחידה הקושרת כל פרט בה ומגבשת אותה ליחידה לוחמת. אך אתנחם בכך שפירוק החישוקים של היחידה ישמש להידוק מסגרות אחרות שיחזקו את כוחה של המדינה ויקדמנו לעבר השלום המיוחל.

בהזדמנות זו אני מודה לכל אלה ששרתו בגדוד בעבר ומשרתים בו עד עצם היום הזה, ותרמו ממרצם וכושרם לשמור ולטפח את רוח היחידה ולהביאה למצב שבו יש מה להצטער על פירוקה.

אדלשטיין צבי
מפקד גד 1
1974 - 1983

נשר הדוב

גדוד אחד וחמיש-עשרה שנה חבלי לידה 1971/2

התחלנו בתור ממזרים, זוכרים? בלי אבא, בלי אמא בלי שם ומספר. בקיץ 71 - קיץ חם ויבש לכל הדעות, אספו אותנו לשדה תימן והקימו שם שלוש פלוגות - או יותר נכון, מסגרות פלו גתיות. גדוד לא היה, חטיבה לא היתה - בקושי אמא חורגת - היא מפקדת חטי' 600.

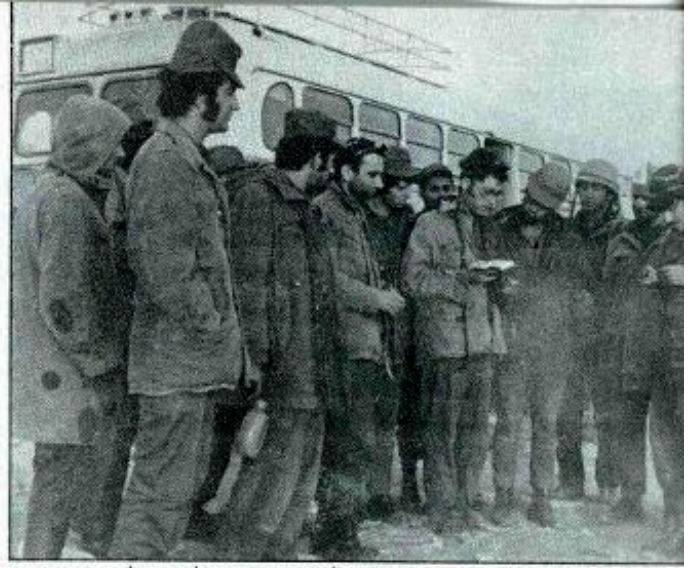
זו היתה שנה מוזרה, ללא אבא, ללא אמא וללא טנקים.

עוד שנה עברה. קיץ 72. מהבקי"מ משתחררים מחזורי אוגוסט ונובמבר 69 "ילדי ההתשה". הרבה זמן לא נותנים להם לנשום. בסוף 1972 נאספים בצאלים. "אימון הקמה". זוכרים? צאלים, שהיתה אז כמה בתים, כמה אוהלים, עצים שרק החלו לגדול ו... חול. המון חול. ואנחנו... בתמונות מאז אין כרס, בלורית פרועה ומדובללת ואת מספר טבעות הנישואין עוד אפשר לספור בלי מאמץ... זה בעצם לא היה רע. כמו המשך הסדיר. זה לא נראה אז שונה בהרבה. גם לקום מוקדם בבוקר, לטפל בטנקים היה משום מה יותר קל...

נו, את חולות צאלים חרשנו מאז פעמים רבות לאורך ולרוחב. אבל אז, באותו קיץ קם הגדוד וקמה החטיבה. מי העלה על דעתו שתוך שנה נעשה היסטוריה?! נו, אז גדוד יש, וחטיבה יש ואפילו אוגדה יש. מה חסר? חסרים רק טנקים, אבל בימי חורף ואביב 1973 למי זה איכפת? התעלה שבה אכלנו כל כך הרבה ח... היא המקום השקט בעולם. בחנוכה שרים את "שבחי מעוז" של נעמי שמר ובמקום אספקה על גבי טנקים, מביאים למעוזים דודות זקנות באוטובוסים. אז אם אין כרגע טנקים, למי זה איכפת?

ושוב קיץ, ושוב צאלים, ושוב אימון. מתחיל קצת להישבר מהחום ומהחול. האימון הוא שגרה מייגעת ובעצם זה נראה שמכאן והלאה יהיה האימון בצאלים הפרק הקרבי ביותר...

אז מה היה לנו? היה אימון וכבר היה גדוד וכבר היתה חטיבה ומח"ט בשם חיים ומג"ד בשם גיורא. בקיץ קיבלנו גם מפקד חדש לאוגדה - אריק. מכל הבחינות היינו מוכנים למלחמה, רק דבר אחד עדיין לא היה מוכן - אבל מהו הדבר, היינו עתידים לגלות רק בנסיבות קשות יותר.

לפני ההתקפה על חמוטל - ברכת הדרך

יום הכיפורים - 6.10.73 - אחה"צ וערב

כל מה שקרה אח"כ מתבלבל בראש. עוד אתה אורז את התיק ולובש את המדים - צפירה. אתה תקוע קצת ומבולבל: האם לעזור לאשה להוריד את הילדים למקלט או לסיים את האריזה ולזוז.

יורדים וממתינים לאוטובוס. ממתינים וממתינים... זה נראה כמו נצח עד שמגיע האוטובוס ואוסף אותך סוף סוף. כבר מתחיל להחשיך עת מגיעים לבסיס. ההתייצבות של החבריה - שגעון. כולם הגיעו. הולכים לימ"ח. עכשיו צריך להזדרז להוציא את הכלים ולזוז אותם. אבל... מה זה! אין טנקים. שני הגדודים האחרים כבר מתארגנים ליציאה ואנחנו עוד מחפשים טנקים... הסתבר שלכל החטיבה כולה היו 22 טנקים...

עולים חזרה לאוטובוסים ונוסעים לגיוליס. מתחילים "להחרים" טנקים. חלק מימ"ח, טנקי אימונים של ביי"ס לשריון. פורצים לסככות ומחרימים גם שם. פורצים לסדנה ושולפים מה שניתן...

בדיעבד, יסתבר לנו שלקה פחות מ-24 שעות מאז שנפגשנו בשערי הבסיס ועד שהתייצבנו בצומת רפידיים מוכנים. אבל, הלילה הוא נראה ארוך, אינסופי... ועם הכל, עדיין אין תחושה של מלחמה, התחושה היא עדיין של תרגיל גדול. התחלה של איזה אימון נוסף.

תוך חיפוש אחרי חלקי זיוד אפילו מוצאים זמן לשבת מול הטלוויזיה ולראות את המשחק האחרון של נבחרת הכדורסל באליפות אירופה (נגד תורכיה, זוכרים!) ואת איירונוסייד. ממשיכים לחפש טנקים וזיוד. חסרים פריטים חיוניים: נשק, אופטיקה, שלא לדבר על דברים פעוטים וחסרי חשיבות ככלי נהג וכד'...

לפתע בשבת בבוקר...

יום הכיפורים תשל"ד - 6.10.73 - בוקר וצהריים

בשבת בבוקר. משהו מתוח באויר, לא מוגדר. כלי רכב צבאיים ואזרחיים עוברים בכביש. מתמיה. פה ושם רואים אנשים לבושי מדים ממהרים לאיזה מקום. מה קורה? כמה בעלי יוזמה מנסים להתקשר למפקדת החטיבה. הטלפון תפוס כל הזמן. בדרך לבית הכנסת אומר פתאום מישהו לאשתו: "כשנחזור הביתה תכיני לי את המזים והתיק הצבאי" "אבל יום כיפור..." "יש לי הרגשה לא טובה".

צהריים. מטוסים באויר. מטוסים?! העסק מתחיל להריח לא נעים. את השכן בדלת ממול כבר הזעיקו.

בהחבא פותחים את הרדיו ב-BBC בחדשות. "מתיחות בגבול ישראל וסוריה". טוב, אנחנו הרי אוגדה דרומית...

ואז ברבע לשתיים צעקה: היי, הרדיו משדר! פותחים את הרדיו ושומעים שירים עבריים בעצם יום הכיפורים. ברגע בו מצפצף הרדיו לחדשות - לצול בדלת: הצו הגיע.

על הזחלים - בדרך מג'וליס

יום ב' - 8.10.73 - ימינה ימינה שואלה שואל - לפנים ואחורה

בשעות הבוקר - מצאנו סוף סוף את החטיבה. זה היה ב-07.30 עת הגענו לגבעת "הברגה" (עוד זוכרים!) מן הגבעה היתה תצפית טובה מערבה ועם השמש בגב ראינו היטב את מעוז "פורקן" - מעוז הפירדאן. וכאן טבילת האש הראשונה. נעים דרומה-מערבה וסופגים אש ארטילרית וקטיושות. מפה לאוזן עוברת השמועה: התקפת הנגד התחילה!

עומדים ומנהלים אש. נעשה יותר ויותר חם והשמועות מתחילות להתפשט: אוגדת ברן הגיעה לתעלה! אוגדת ברן חצתה! לקראת צהרים מקבלים פקודה: להתקפל ולנוע דרומה!

מה קורה? איפה קורה? איש לא יודע. מנתקים מגע ונעים אחורה לכביש הרוחב. הפקודה: להגיע לגידי ולמיתלה. פותחים בדהרה מטורפת. ופתאום: עצור! חוזרים!

לא הבנו כלום. מערבה, מזרחה, דרומה, צפונה. רק לאחר זמן שמענו שבאותן שעות של אחר הצהריים נבלמה התקפת אוגדת ברן והיא ספנה אבידות כבדות (במיוחד הגדוד של אסף יגורי). יתר על כן: היא החלה בנסיגה והיה חשש רציני לכל הגזרה. דהרנו בחזרה צפונה. גדי 3 קיבל פקודה לעלות על גבעה צרה, שבמרכזה שכן צומת כבישים: חמוטל. עוד לא ידענו אז שחמוטל זו מקבלת את פנינו בחום אבל לא נותנת...

גדי 3 עלה על חמוטל ונדמה שהשתלט עליה ללא מאמץ. ואז נתקלנו באויבנו הגרוע מכל: הסאגר. מטח סאגרים פגע בגדוד. החטיבה ספגה את אבדותיה הראשונות. הגדוד נאלץ לסגת. עדיין לא הבנו מה שקרה. משמעות ארועי אחה"צ על חמוטל עתידה היתה להתבהר לנו בימים הבאים. הלילה ירד. היינו רצוצים מיום של לחימה נסיעות ארוכות חסרות תכלית. תדלקנו את הכלים ודחסנו עוד לוף וגולש (גועל נפש!) לקיבה. בשעה מאוחרת נערכה קבי פקודות. עולים שוב על חמוטל והפעם - החטיבה כולה. אנחנו - מובילים!

יום א' - 7.10.73 על הזחלים נוע

מפה ומשם גרדנו 28 טנקים ואנו עכשיו הגדוד הגדול בחטיבה. טוב, נכון שברוב הטנקים חסר מקלע מפקד, ומשקפות... ההקצבה היא אחת לפלוגה, וחסרים עוד כמה דברים... אבל נו, אנחנו מוכנים.

מתגלגלים על הזחלים, 200 ק"מ מערבה ביום אחד. לא חסרות תקלות - חלקן אפילו משעשעות. כך למשל, חדל אחד משני זחליימי דגם גי לתפקד מיד עם היציאה ובמהלך כל המלחמה אפשר היה לראות אשכול של לא פחות מ-16 רגמים תלויים על זחליימי אחד. איך הצליחו 16 איש על הקיטבגים והתיקים האזרחיים שלהם ומאוחר יותר - רגמים או לא? - גם בתוספת שולחן וכמה כסאות, להידחף לזחליימי - שאלה גדולה היא. רק שאלה אחת קשה יותר: איך הצליחו כל אלה לישון בתוך הזחליימי בלילות ההפגזה הקשים כאשר אי אפשר היה לישון בחוץ...

לעת ערב, ב-19.30 הגענו לצומת רפידיים. הלכנו לתדלק בתחנה האזרחית... לשק"מ רפידיים המהולל לא היה זמן לגשת. כאן בתחנה בזמן העצירה לתדלוק, שומעים ש"המצב לא טוב". שמועות מספרות על מעוזים שנפלו ועל עשרות טנקים שנפגעו. לאט לאט מתחילה לחדור לראש ההכרה שזה לא משחק. מנסים לשכנע את המתדלק שיזדרז, והוא מסכן: אבל חבריה, אני עושה מה שאני יכול...

יום ג' - 9.10.73 - יום חמוטל

זה עתיד היה להיות יום קשה לכל החטיבה. יום קרב קשה ומסובך שחלקנו בו היה קטן יחסית. ע"פ התכנית היינו צריכים לחצות את חמוטל על ציר הכביש ולאחר מכן להסתובב שמאלה ולעלות על חמוטל מן העורף. אבל בלהט הקרב דהרנו מערבה מדי. מעבר חמוטל היה חלק למדי וגיורא אף הציע לקבץ אליו את כל החטיבה ולרוץ עד התעלה. חיים המח"ט ענה בשלילה ואף החזיר את הגדוד לאחור. בסופו של דבר נערכנו לחסימה על הציר מערבה בעוד שמאחורינו ומצידנו מתחולל קרב נורא. גדוד 3 נע לעמדות חיפוי ותוך שניות איבד 4 טנקים. על הגבעה השתולל גהינום של אש ארטילרית וטילי נ"ט. אף על פי כן הצליח לחלץ קבוצת חיילי חי"ר שנסוגו מתעוז "נוזל".

בינתיים התחיל גד' 2 לעלות על דרום הגבעה. שמענו בקשר את המג"ד שלו מדווח "בידי". ואז עלה החי"ר משוחותיו - והחל לשגר טילי R.P.G. חסרון המקלעים הסתבר כאסון. גדוד 2 ספג מכה קשה ונאלץ לסגת מעט אחורה. גם אנו לא ליקקנו דבש אותו יום. אש הארטילריה על עמדותינו הלכה וגברה. בשעות אחה"צ ראו כמה מן הטנקים את התמונה הבאה, כפי שתוארה מאוחר יותר בכתבה עיתונאית:

"היה ברור לנו שזה מן טנק, אך התקשנו לזהותו. רק כשהתקרב הבחנו שזהו מג"ח רגיל, אך הסיפון שלו היה מכוסה בהר של אנשים - אולי 40..". בפועל היו על טנק זה - מחט' 14 - 33 אנשי מעוז פורקן. בהמשך היום הגיעו אלינו גם חיילים שנסוגו מתעוז "נוזל". מאוחר יותר התעבתה הארטילריה על עמדותינו והתחלנו חוטפים טילי נ"ט מכיוון צפון. כאן ספגנו את האבדות הראשונות: שני טנקים נפגעו. סמל אבוטבול מפל' ג' שקפץ מן הטנק הפגוע נעלם. רק אחרי הפסקת האש נמצאה גופתו במדרון הגבעה. לעת ערב התחלנו לסגת. המראה היה מחריד, כתאורו של אחד הלוחמים: "אלונקות ובהן פצועים ניצבו בשורה ארוכה על הכביש. אחריהן פצועים שעבורם לא נותרו עוד אלונקות והם שכבו על שמיכות והמתינו. באמצע בין שני זחל"מים ניצבה אלונקה ששימשה שולחן ניתוחים ועליה רכנו רופאים וחובשים. כתמי דם גדולים הכתימו את הכביש. תחבושות אישיות רוויות בדם התגלגלו בכל אשר העפת את מבטך. פצועים נאנקו, יבבו חרישית או דממו בחוסר הכרה..."

רק בערב הסתברה עוצמת המכה. החטיבה ספגה 40 נפגעים - מרביתם מגד' 2 ש-19 מ-24 הטנקים שלו נפגעו (16 מהם עתידים היו תוך יומיים לחזור מתוקנים לקרב. מילה טובה לחימוש החטיבתי). נכנסנו לחניון לילה מוכים ונרעשים. מאחר שאבדות הגדוד היו קטנות יחסית, הוצבנו בעמדות מול חמוטל. הלילה היה ליל ירח מלא אבל אצלנו בפנים היה שחור משחור.

10-13.10.73

מלקקים את הפצעים

ארבעת הימים הבאים עברו עלינו בשקט יחסי. פלוגה ג' - שאיבדה את הטנקים על חמוטל, השלימה את עצמה מחדש. היו עוד מספר קרבות אך אנו לא היינו מעורבים בהם. כך למשל עלה מג"ד 3 עם חמישה טנקים ומחלקת חרמ"ש ב-10.10. על חמוטל - כדי לפנות נפגעים תוך דקה נפגעו 3 מהטנקים והכח נאלץ לסגת.

למחרת ערך מג"ד 2 קרב עם כח שריון מצרי ופגע בחמישה טנקים.

אנחנו חנינו בעמדות בציונה והמתנו. למחרת קבלנו שוב פקודה לכבוש את חמוטל אך לאחר מכן השיגנו הביטול. חמוטל נשארה בידי המצרים ושוב לא נכבשה.

חוצים על התמסחים

14.10.73 הגלגל מתהפך

עם שחר נעורה הרשת הגדודית לחיים: "טנקים! המון טנקים מצריים!" היה קולו של אדרת, סמ"פ ג'. הוא יצא בלילה הקודם עם מחלקה לבצע חסימה על הציר ליד ציונה. אור השחר העולה גילה מראה מדהים: "יים" של טנקים מצריים הנעים מאזור "חמוטל" מזרחה. מאוחר יותר הסתבר שמדובר בלא פחות משתי חטיבות מצריות. עוד המג"ד מנסה להבין מה קורה, החלה הפגזה ארטילרית שכמותה עוד לא פגש הגדוד.

כאשר התפזרו העשו והאבק - הסתבר שהטנקים המצריים נמצאים כמה עשרות מטרים בלבד מן העמדות. כ-7 טנקים מצריים הגיעו עד קו העמדות. המצרים באו גלים גלים. הטווחים היו קצרים. התמונה נראתה בערך כך: פלוגה מצרית עולה, מתקרבת, מושמדת - ותיכף אחריה הפלוגה הבאה. המצרים עשו שני משגים חמורים: הם תקפו בשעות הבוקר המוקדמות, כאשר השמש היתה בגבנו וסינוורה אותם. השגיאה השניה היתה בכך שהתקדמו כל פעם בכוחות קטנים יחסית - מה שהקל עלינו את המלאכה.

בעוד אנו בולמים את המצרים, ערך גדוד 3 איגוף ימני ובא למצרים מן האגף. תוך שעה וחצי הסתיים הקרב. חמישים טנקים מצריים בערו. הצוותים נמלטו וחלקם נשבה.

מדרומנו, היכו שתי החטיבות האחרות של האוגדה את החטיבה המצרית השניה. יום הקרב הזה עבר על הגדוד ללא פגיעה והמורל שצנח אחרי חמוטל עלה. הוכחנו שוב שבקרבות שבי"ש - אנחנו עדיין עדיפים. רק מאוחר יותר נודעה לנו חשיבות הקרב: באותו היום ניסו שתי דיביזיות השריון המצריות - דיבי' 4 ודיבי' 21, גדה לחמנו אנו - לפרוץ מזרחה. תבוסתן הייתה מוחלטת והן חדלו למעשה להתקיים. הקרב הגדול היה קרב המפנה ומכאן ואילך עברה היוזמה לידינו ושוב לא נשמטה. עוד נועדו לנו ימים קשים, אך הגרוע מכל היה כבר מאחורינו.

15.10.73 לקראת צליחה

בבוקר התעוררנו בהרגשה מוזרה של סיפוק והקלה. מאורעות אתמול הוכיחו שאכן חזרנו לעצמנו.

מאוחר יותר נקרא גיורא המג"ד לקב' פקודות.

כשחזר עברה הידיעה כאש בגדוד: צולחים!

השעות הבאות זכורות במעומעם. לאט לאט

מצטברים אמצעי צליחה: דוברות, תמסחים

ו"הנשק הסודי": גשר הגלילים. מתאמנים יחד עם

אנשי ההנדסה. נרתמים לדוברות וגוררים.

מתאמנים על הגשר. עושים אימוני צליחה.

בפקודה הפלוגתית נאמר: פלי' א' רב' יגרו את

אמצעי הצליחה. פלוגה ג' צולחת!

לקראת ערב יוצאים לציר עכביש. הציר, המוליך

למעוז "לקקן" שעל חוף האגם המר הגדול סתום.

פשוט סתום. סמטוכה נוראית: דוברות, תמסחים,

טנקים, זחל"מים, כלים רכים - מה לא. ואנחנו

מסורבלים עם האמצעים: בכל ירידה - הדבורה

בורחת, בכל עליה - המנוע בוכה.

חמור במיוחד היה מצבם של גוררי גשר הגלילים.

לבסוף - תנועה בלתי זהירה - והגשר - נשבר.

ממשיכים בלעדיו. על הציר הסתום ניתכת

ארטילריה נוראה. כלים נדלקים. האם נגיע?

מצד צפון נשמעים ללא הרף קולות ירי והשמים

נחרשים בנותבים ופגזים. נראה שהולך שם קרב

גדול. אבל מה הולך שם? רק לאחר ימים נתוודע

לכך שבעוד אנו עושים את דרכנו לקו המים, לחמו

יחידות אחרות של האוגדה במאמץ נורא להרחיב

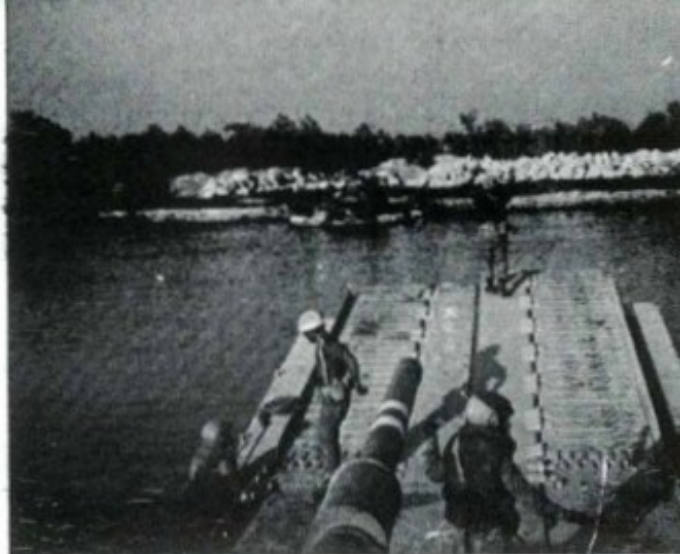
את גזרת הפריצה. הקרב ההוא נודע כקרב החווה

הסינית.

ואז - פתאום נגמר לנו הכביש, הגענו לצומת

ובצומת מעוז. ואנו רואים - לראשונה - מים. הגענו

לקו המים! אנו על חוף האגם המר!

קדימה 50 - מצרים

16.10.73 -

מיסע אל תוך מצרים

בהמשך היום מצטרף לגדוד חיים ארז המח"ט בלוויית כמה טנקים ופלי קורס מ"כ חרמ"ש על נגמ"שים. את אירועי היום מתאר סמ"פ ג' אדרת: "מתארגנים ומתחילים לנוע מערבה לאורך הגדה הצפונית של האגם המר הגדול. חוצים את תעלת המים המתוקים ונעים מערבה על ציר "סקרנות" לכיוון מתחם "מקצרה". בדרך נתקלים ומשמדים גדי סויר דיביזיוני. ממשיכים ותוקפים בסיסי טילים באיזור. קל לזהותם בזכות אנטנות האיכון הניצבות במרכזם (לימים יצא שמם בגדוד "חושמנדוקים").

מתקרבים בזהירות ומתפרסים סביב. פותחים באש על משגרי הטילים (SAM 2) ואלה נדלקים. ממשיכים צפונה על ציר ודאות. הרגשת בטחון רבה בקרבנו. חיים ארז המח"ט הנמצא איתנו מוסיף להרגשה זו בקולו הנשמע במכשירי הקשר שלו ובוטח".

ומוסיף יוסי ברגר המ"פ: "זה היה ממש משונה. איך כוח משימה לא גדול רץ קדימה. תחילה כ-25 ק"מ מערבה ואחר כך צפונה, כמעט בלי התקלויות. ההרגשה היתה שרק בקשר יכולים לעצור אותנו מלהגיע לקהיר. המצרים לא הבינו מה קורה. אנחנו לא ידענו מה המצב מאחור. לקראת ערב חזרנו, אחרי שעברנו 250 ק"מ על אדמת הגדה המערבית של התעלה ועשינו מה שרצינו. בכלל, ביום הראשון לצליחה לא היתה גבורה ולא היו סיפורים, היה פשוט קל".

אחה"צ מגיעה פקודה לעצור ולחזור. הפקודה מעוררת תמיהות וכעס אבל פקודה היא פקודה. חוזרים מזרחה. בהתחלה מתמקמים באיזור מתחם "צח" ומאחר יותר חוזרים לאיזור ראש הגשר לתדלוק והתארגנות.

רק כאן, בערב, כשחושבים מה עברנו במשך היום, כמה בסיסי טילים השמדנו, בכמה טנקים ונגמ"שים פגענו וסדר הכוחות שהשמדנו - מתחילים לתפוס את גודל ההישג. מישהו אומר: "עבדנו כמו אוגדה שלמה". סיכום היום: ארבעה בסיסי טילים. 12 טנקים ועשרים נגמ"שים הושמדו. מבוכה, בלבול ואובדן עשתונות אצל המצרים.

ליל 15/16.10.73 - הצליחה

בצומת אנו ממתנינים להתרת הפקקים ולאחר מכן פונים ימינה. צפונה על ציר התעלה - ציר לכסיקון. מולנו נוסעים זחלמ"ים ריקים. מה זה? מסתבר שהם הביאו חטיבת צנחנים למקום שקוראים לו (מה זה?) "החצר".

נוסעים עוד צפונה. הקרבות שהשתוללו מצפון לנו משתוללים כעת מצד מזרח. מגיעים לכביש צר הפונה מערבה (במפות אנו קוראים: "נחלה"). גיורא פונה מערבה. חלק מהגדוד אינו מבחין וממשיך לנוע צפונה. טנק עם קצין רץ ליד הציר ובולם את הכוח התועה ומחזירו דרומה. הכוח כמעט חוזר על השגיאה בכיוון ההפוך, אלא שגיורא והטנק שלו מבצעים חסימה. סוף סוף פונים אמצעי הצליחה מערבה. עם אור ראשון הם נכנסים לתוך שטח סגור בסוללות: החצר.

אנשי פלוגה ג' שהגיעו אליה ראשונים עוד הספיקו לראות את הצנחנים מתחילים לחצות את התעלה בסירות גומי. בערפילי הבוקר המתעבים מגיע גם דחפור לחצר ומתחיל לנגוס בסוללה. בינתיים עורך גיורא טקס קצר: הדגל המצרי על מעוז "מצמד" מורד ודגל ישראל מונף מחדש. מאוחר יותר ייכבש גם מעוז "סרוק" שמצפון לחצר. בינתיים נתקע הדחפור. דחפור נוסף מוזעק לעזרה וגם בו יש תקלות. העצבנות גוברת.

ואז, ב-05.00 לפנות בוקר, נפרצת הסוללה. התמסח הראשון מורד למים ועליו הטנק של מ"פ ג. יוסי ברגר. מיד אחריו הטנק של גיורא ושאר טנקי הפלוגה, כאשר אדרת, הסמ"פ, סוגר.

הטנקים יורדים בגדה השניה ומתחילים לנוע מערבה וצפונה. שני נגמ"שים מצריים שפשוט לא מבינים מה עושה כאן כוח ישראלי - מושמדים מיד. ב-07.30 מתקבלת פקודה לכבוש את שדה התעופה בדוור סוואר בסמוך למקום הצליחה. 4 טנקים כובשים את השדה ושורת כלי רכב מצריים מושמדת. כלים מצריים נוספים הנעים על הכביש - מושמדים. המצרים אינם מבינים מה קורה. בינתיים מתקבלת פקודה להמתין.

- 18.10.73

פלוגה ג' על האובה

בבוקר מתפצלת החטיבה ועמה הגדוד. חלק מהכוח נשאר בראש הגשר כדי לאבטח אותו חלק נע עם גיורא מערבה, בעקבות גדוד 2.

דרכנו ממשיכים לעבור כל הזמן כוחות נוספים מאוגדת ברן ויש הרגשה נהדרת: הולך לנו. הימים הראשונים המרים הופכים זכרון שנדחק אחורה. אדרת נשאר עם פלוגתו והצנחנים שאיתו על גשר המים המתוקים. בשעות הבוקר המוקדמות מתגברת אש הארטילריה היורדת עליו ואיתה גם פגזי טנקים. הלחץ הולך וגדל. אדרת מבקש סיוע. גיורא בקשר: "תחזיק מעמד עם מה שיש".

אדרת: "אני מוכרח סיוע!"

גיורא: "אל תדאג, כל עם ישראל מאחוריך!"

בסופו של דבר מצטרפת מחלקת טנקים נוספת - ששנים אחר כך לא הצלחנו לברר מי הם.

על החדשים נפתחת אש מהסבך. אדרת חד ומהיר. הטנקים עולים ותופסים עמדות לכיוון מקור הירי. מתגלה תמונה מדהימה: בתוך השטח החקלאי פרושים 33 טנקים מצריים. היה זה גדוד מטכ"לי שהוזעק להציל את המצב. הטווחים קצרים -

800-1200 מ'. מגיבים במהירות. תוך זמן קצר מושמדים 26 טנקים (וצריך להגיד מילה טובה על הצנחנים: שלושה מהטנקים הושמדו על ידיהם בירי תול"ר!). יתר השבעה שוקעים בבוץ. החיילים

המצריים נפגעים. מאוחר יותר הסתבר לנו שהמג"ד המצרי נטש ונמלט על נגמ"ש אמפיבי

וכאשר ניסה להסתלק - שקע הנגמ"ש והוא השאיר אותו וברח. בתוך הנגמ"ש - מפות קוד מצריות של

הגזרה, שאינן אלא תרגום של מפות הקוד שלנו... עוד מצאנו בנגמ"ש דגל ענק. דגל זה עתיד היה

ללוות אותנו עד גמר השהות ב"אפריקה".

בעוד פלוגה ג' עושה שמות במצרים, ממשיך יתר הגדוד, יחד עם גד' 2, מערבה. עוברים את מחנות

אבו סולטן ומשמידים שני גדודי ארטילריה מצריים ופוגעים בכוחות מצריים המגיעים ממערב.

בינתיים יורדת על החבריה שנשארו באיזור ראש הגשר הפגזות כבדות וגם הפצצות מן האויר. עתה,

משאין הטילים המצריים מסוכנים עוד (בינתיים השמדנו עוד בסיס טילים!) יכול חיל האויר לפעול

בחופשיות. מעל ראשינו קרבות אויר. טייס מצרי שמטוסו נפגע צונח ישר לתוך ידי פלוגה ג'.

אח"כ יורד לשטח מסוק וממנו יוצא שר הבטחון. עוד הוא יוצא ומסוק מצרי מופיע מלמעלה וזורק -

ק, זו לא טעות - חביות חומר נפץ! למרבה המזל אין נפגעים. תוך שניות נדלק המסוק המצרי.

עוד שני מסוקים מצריים מנסים לתקוף את הגשרים בחביות חומר נפץ. אנחנו מפילים גם אותם.

הלילה היורד מביא עימו הפגזות כבדות, אך ההרגשה נהדרת. משמח גם קול מנועי הטנקים של

כוחות נוספים הצולחים כל הלילה. השינה מאיתנו והלאה.

הנחיתה

- 17.10.73

הגנה על ראש הגשר

הלילה הראשון על אדמת מצרים. אנחנו

מתודלקים ומחומשים. שאריות הגדוד שלא חצו מתחילות להיאסף אל ראש הגשר. לקראת בוקר

רואים את הטנקים של גד' 2 מתחילים לחצות, מקבלים את החבריה בהנפה יד של בעלי בית:

אחרי הכל אנחנו כבר ותיקים!

למען האמת תמהנו קצת על כך שלא ראינו כוחות נוספים. לא היה לנו מושג שבעוד אנו משתוללים

על אדמת מצרים, התחוללו קרבות קשים ממזרח לתעלה ביום אתמול, ושלמעשה היינו מנותקים

מכוחותינו באותן שעות בהן טיילנו להנאתנו. הבוקר העולה הביא עמו הפגזות כבדות. מכאן

ואילך יהיו אלה מנת חלקנו מידי יום.

חלק מהגדוד ממשיך בפשיטות וחלקו מתארגן להגנה באזור ראש הגשר ועל גשר תעלת המים

המתוקים.

במשך היום מתגברת האש המצרית. אח"כ - כוחות מצריים עולים על ראש הגשר. הפעם זה

סיפור אחר. הטיול נגמר. חי"ר וטנקים עולים עלינו: יוסר ברגר, מ"פ ג' נפצע. אדרת תופס פיקוד

על הפלוגה.

בלילה יוצא אדרת עם פלוגתו - שאיננה יותר

ממחלקה מוגברת - ומחלקת צנחנים לאיזור גשר תעלת המים המתוקים. בלילה שומע מישהו רחש.

תאורה מתרוממת: השטח מלא ושוורץ חיילים מצריים! היתה זו יחידת קומנדו שפשטה עלינו.

הקרוב ניטש מטווחים קצרים ביותר ובסופו -

השטח מלא גוויות של חיילים מצריים. אנחנו עומדים איתן. המורל עולה מרגע לרגע.

בלילה מופגז ראש הגשר ומופצץ. הגדוד עומד תחת הפגזה שהיא אולי הכבדה ביותר בכל המלחמה.

מזלנו ממשיך לשחק לנו מבחינת הנפגעים. הקורבן העיקרי להפגזות הוא איש מחלקת המרגמות שירד

לעשות את צרכיו ונתפס מחוץ לזחל"מ בדיוק

כשהחלו הפגזים לרדת... אפילו בשיא האש היה זה משעשע למדי לראות אותו זוחל בתחתונים

מופשלים לחפש מחסה...

החובשים על טייל שקוצצו כנפיו

אנשי החימוש באפריקה

פלוגה אי על גדות התעלה

19.10.73 - מדור סואר למבואות איסמעאליה

בבוקר 19.10 מתקדם הגדוד - עדיין ללא פלוגה ג' - צפונה, ממערב לתעלת המים המתוקים. ההתקדמות איטית - הצירים צרים ומסוכן לרדת בהם.

בלילה נערכים לחניון לילה בכביש ההולך לכיוון נפישה. נתקלים בכוח חי"ר מצרי ומשמידים אותו. לכוורת ממשיכים צפונה מערבה. פלוגה ג' חוזרת ומצטרפת לגדוד. מנסים לפנות צפונה לבוא אל איסמעאליה. באיזור החייץ החקלאי נורה עלינו מטח טילי נ"ט. טנק אחד נפגע ואחד מאנשי הצוות נפצע קשה. אנו נבלמים.

בלילה מגלים תנועה בשטח. זהו כוח מצרי הנע מערבה - כנראה בנסיגה. מבלי שמסכנים אלה יבינו - יורדת עליהם אש תופת. הם מתפזרים ומשאירים נפגעים רבים בשטח.

אנו משוטטים קצת בשטח משך יומיים. ההודעה על הפסקת האש מוצאת אותנו ביום שני 22.10.73 שעה 19.00 על הכביש הראשי איסמעאליה-קהיר (ציר ארזל). כאן תמה עבורנו הלחימה.

20.2.74 - ימי אפריקה העליזים

ימים מספר לאחר הפסקת האש קיבלנו פקודה לנוע דרומה. תפסנו עמדות ממערב לשדה התעופה של פאיד. שדה התעופה הפך אבן שואבת. מרגע שהגיעו האישורים הראשונים - היתה תנועה מתמדת של החבריה מן השדה ואליו. פרק הזמן בו היינו יחד גיבש את המחלקות והפלוגות. על אף התנאים הגרועים הסתדרנו לא רע. בעזרת יוזמה ותושיה הצלחנו לשפר מאוד את תנאי חיינו. גם מעשי שטות וליצנות לא חסרו. בשני הדברים - לדעת איך להסתדר ומעשי לצון לא היו מצטיינים כאנשי מחלקת המרגמות. אחד התעלולים כמעט הסתיים באסון, כאשר סכין של אחד הרגמים ננעצה בעכוזו של אדרת...

בעיינתו העיקרית באותה תקופה היתה השיעמום. כדי "לרענן" אותנו, הוציאו אותנו מדי פעם לאימונים. במיוחד זכורים אימוני הצליחה שביצענו בפנרה על חוף האגם המר. את חג החנוכה קיבלנו במדבר. מישהו אף שאל אם גם את חג החנוכה הבא עדיין נחגוג כאן... אבל משהו זו. בשמיים מעלינו דילג קיסינג'ר בין ירושלים וקהיר. הקשבנו לרדיו. זללנו את הצופרים שהחבריה הביאו מהבית. ואז הגיעה גלוריה. מי זו גלוריה? לא זכורים! גלוריה היתה פקודת מבצע. בפקודה נאמר: הגדוד יעבור לגדה המזרחית ביוט 21 בפברואר עד השעה 19.00. זה הגיע! חוזרים הביתה!

20-26.74 - השחרור

הלילה האחרון על אדמת מצרים היה חגיגה. השמים הוארו בשפע זיקוקים, מוקשי תאורה ושאר פלאי הטכניקה. מסיבת סיום אדירה לפרק של חמישה חודשים. למחרת התחיל הגדוד לנוע מזרחה. פלוגה ג' - ראשונת הצולחים - קיבלה את הכבוד "לסגור" את אפריקה יחד עם הצנחנים. מבעוד בוקר צוחצחו הכלים עד שהבריכו. הדגל המצרי הגדול נפרש מעל הטנק של אדרת. בכלים האחרים הוכנו דגלונים ורימוני עשן.

צוות טלויזיה ליווה את ההכנות. הפלוגה הצטרפה לצנחנים. על הכלים נתלו השלטים: "סכנה - אנו ננועים בהלם שחרור". "ממחדל למחדל כוחנו יגדל" וגם "פקידי מס הכנסה - אנחנו באים!" בשעה 12.00 החל טקס הורדת הדגל הישראלי. בעיתון למחרת קראנו: "דקות אחדות לפני השעה 12.00 הגיעה בדהרה פלוגת הטנקים האחרונה שנשארה מאחור, פלוגת הטנקים היתה הראשונה שחצתה יחד עם הצנחנים את התעלה. הטנקים הצטרפו אל שתי שדרות גייפי התול"ר והזחל"מים שניצבו מול תל קטן, עליו התנוסס דגל ישראל. וכך בשלוש שדרות דמויות האות ח' ניצבו הטנקים, הרכב והחיילים דום בעוד צופר האזעקה בוקע מזחל הפיקוד. ואז ניגש סגן אלי כהן - הקצין הראשון שצלח את התעלה - והוריד את הדגל"ם. סגן מפקד האוגדה קרא פקודת יום: "היום אנו מורידים את הדגל מעל גדות התעלה מתוך כמיהה ותקווה לשלום".

בתום קריאת פקודת היום פתחו החיילים ארגז עץ והפריחו עשרות יונים. לקינוח נורו זיקוקים ונפתחו רימוני עשן ומפקד חטיבת הצנחנים מסר למפקד כוח החירום של האו"ם מפתח עץ גדול שנועד להימסר לכוח המצרי שיחליף את צה"ל. המפתח נועד לסגור את הגדה המערבית ולפתוח דרך לשלום.

לתיאור עיתונאי זה יש להוסיף את עשרות החבריה שקפצו למים וחצו את התעלה בשחיה. היתה הרגשה משונה: שמחנו שזה נגמר - ומאידך, הורדת הדגל הישראלי ואמירת "שלום ולא להתראות" לגבעות שהפכו לנו לבית שני בחודשים האחרונים, עשו איזו צביטה בלב...

יתר הפלוגות התגלגלו על הזחלים וחצו מזרחה עוד קודם לכן. הטנקים עלו על מובילים והזחל"מים המשיכו על שרשראות עד ניצנה.

כאן בניצנה עלינו שוב לכלים ונפרסנו בתרגיל ענק שהביאנו חזרה לשדה תימן. בסוף פברואר 1974 שבנו להיות אזרחים - חמישה וחצי חודשים מן היום בו נקרעו בבת אחת מחיי יום יום, המשפחה והעבודה.

הטנק של אדרת - דגל השלל המצרי

חזרים הביתה

1974-1986 - שנות שגרה

השנים הבאות הן שנים של תעסוקה-אימון תעסוקה-אימון. הזכרונות מתערבבים. אימונים בצאלים שנה אחר שנה - ואתה לך זכור אם המבול הגדול ירד ב-1978 או ב-1979 ובאיזו תעסוקה לכל הרוחות בבקעה היה הארוע עם הערבי ההוא שעלה על אתונו... שלא כדרך הטבע...

ננסה להזכיר כאן מספר ציוני דרך - חלקם מבדחים - בשנים אלה.

שנת 1974 - מילואי שגרה ראשוניים. ראס סודר עם המפרץ והכחול המשגע. ובאותה שנה - שוב אימון צליחה. הפעם בסכר הרוואפה ליד אבו עגילה. כנראה שלא עשינו את שלנו באוקטובר 73 אז מגיע לנו תרגול נוסף...

בסוף 74 נפרדנו מגיורא לב, ראשון המגידים. עד שיגיע מגיד הקבע קיבלנו כממלא מקום את חיים סלע ז"ל. וסלע קרע לנו את... זוכרים? בחום הלוהט (40°) בכלים סגורים - התקפת אבי"כ - אימונים מפרכים. כמה מעגולי הגזרה בגדוד נשבעו שאחת משתיים: או שהם מורידים 20 קילו או שהם עוזבים את הטנקים... אף אחד לא עזב את הטנקים ואת הדיאטה כידוע מתחילים מחר... מזל שיש מפרץ עם מים כחולים משגעים וקרירים ואפשר לצנן קצת את הגוף הלוהט... נו, והדגים, הדגים... ומי כמו הסיירים אלופים בעניין... ובינתיים מגיע מגיד חדש. צביקה שילוה אותנו שבע שנים רצופות.

חורף 1976. הפעם תעסוקה היא בתוך סיני. הגדוד פרוס בין קצימה לאי נחיל ומשם לגיבל מעירה. מדבר סיני פורח והבדווים מארחים אותנו במאור פנים. ואז השטפון הגדול בואדי אל-עריש. רוצה הגורל ודווקא כשאנחנו בפנים יורד בסיני המבול הגדול ביותר שנמדד בו אי פעם ונחל אל עריש זורם בכמות ובעוצמה כאילו היה הנילוס לפחות! בעיתונים קראנו שתוך יומיים עברו את הוואדי 16 מיליון קוב מים - הכמות הגדולה ביותר שנמדדה בו מעולם!

מה שעשה שטפון זה לכבישים - עוד זכור לכולנו. אומללים במיוחד היו החבריה שנתקעו בנח"ל. כמה ימים ישבו מנותקים מן הציביליזציה וסופם שהתחילו להתפלל לעזרה משמים. וזו אמנם ירדה אליהם משמים: מסוקים. ושוב ביצענו ניתוק מגע...

ב-1976 - שוב תעסוקה בסיני - והפעם בצפון קו ההפרדה עם מצרים. עוד אנו יושבים בקו ומעלינו חולף מטוס ממצרים לישראל. שוב קיסינג'יר בדרך לירושלים. הפרדת כוחות. מפנים את מערב סיני. במפתיע, אנחנו מקבלים "קיפול" לאחור. לראשונה בתולדות הגדוד מקצרים לנו תעסוקה.

וכעבור שנה: תרגיל אוגדתי גדול בצאלים. שני ארועים בולטים זכורים מאימון זה: יורם, קצין החימוש החושש מהתברברות "מותקף" רכב תקוע בשטח בשלט רחוק מן האוהל... וזכרון נוסף: סמ"פ מפקדה שצריך להביא אוכל לגדוד, לא מוצא אותו ומעדיף לנסוע לבאר שבע במקום להמשיך ולחפש... נו, במשך יומיים עשינו דיאטה מאונס. וב-1977 גם מתחילים בתעסוקה בבקעה. חזרנו לשם פעמים כה רבות עד שכמעט נדמה היה שלא יצאנו משם... התעסוקה בבקעה הותירה אחריה שורה של סיפורים. כך למשל בתעסוקה השנייה - ינואר 1979 - שמענו פתאום בשידור חי בקשר תיאור מעשה כיצד בצד השני של הירדן עולה פתאום פלח אחד מאחורי אתונו, מפשיל את העבאיה שלו ו...

או בתעסוקה ב-1980 שהיתה בנויה משלושה חלקים: תעסוקה ביו"ש, אימון בנבי מוסה ותעסוקה בבקעה - נשאר בזכרון האימון. בעצם לא האימון: נבי מוסה זכורה כים של אבק וחרא. לא נעים, אבל המדבר כולו התמלא. איזה שלשול מחריד שתפסנו שם...

ובאותה שנה, באימון בצאלים ירד מבול נורא. מ"פ צעיר תפס יוזמה והחזיר את הפלוגה למשטחים - לתדהמת המגיד. מטעמים ברורים לא נזכיר במי מדובר ורק נציין שהוא עצמו נעשה מגיד.

1981. שנת האימון בקציעות. אימון תלת-יומי הזכור לנו כמרוכז וטוב. ומעט אחריו - קו באילת. קו שונה מכל התעסוקות הקודמות. פטרולי יום שנעו - בין בירה ובירה - וצפו על מוצבים דגם שבדיה וגבעות חשופות מצרפת. אחד הארועים הזכורים בקו הוא אותו צופה במוצב "צביה" שנתפס כאשר ה-20x120 מכוונת לחוף שלנו במקום לעקבה... נו ובלילה, פטרול החוף התקש לקחת איתו דרך קבע SLS מעניין למה...

זה היה קו חס גם מבחינות אחרות: הימים ימי מערכת הבחירות הסוערת ובגדוד הגיעו הויכוחים בין מערכניקים לליכודניקים לאוקטבות גבוהות.

ושיא השיאים: ליל הבחירות. כל הלילה העביר
 הקשר רק את דיווחיו של חנוך סמית...
 באותה תעסוקה נפל דבר: אדרת ששימש סמג"ד
 זמן רב עזב אותנו. על מקומו בא נדב. בעוד צביקה
 המג"ד מנצל את המילואים לגלוש בגלשני רוח
 נכנס נדב לעניינים במלוא הקיטור.
 יוני 1982. שלי"ג באמצע הקיץ. קוראים לנו רק
 ארבעה ימים אחרי שמתחילה המלחמה. הפעם
 הימ"חים ערוכים ומסודרים. גם אין לחץ. מזוודים
 את הכלים - והפעם מוצאים כמעט כל מה שצריך
 יוצאים לפריסה אוגדתית על יד הבסיס ומחכים
 לפקודה נוע... ומחכים... ומחכים... בחום הגב,
 בקיץ מתבשלים ומחכים. תוך זמן לא רב מסתבר
 שהאויב הקשה ביותר בו נצטרך להילחם הפעם הם
 הזבובים...
 באחד הערבים מקפיצים אותנו לעזה. לילה בלתי
 נעים של פעילויות במחנות הפליטים. אז חשבנו
 שכבר יותר נעים בלבנון...
 ובסוף - אחרי 10 ימים - פקודת הקיפול. מחזירים
 את הכלים. בסה"כ היה תרגיל לגמרי לא רע של
 פריסת ימ"חים.
 מיד עם סיום חלקנו זה במלחמת לבנון - סיור
 קציני הגדוד בלבנון. אז קיבלו אותנו בפרחים
 ובארגזי פירות (הדובדבנים, אה, הדובדבנים),
 באחת ההזדמנויות כמעט חוצים הקצינים בטעות
 את קו הפסקת האש עם הסורים... היה יכול להיות
 מעניין מאוד...
 ובבירות, לא מהססים כמה חברה להיכנס במדים
 ל"אל בוסתן" - המפואר במלונות לבנון - לשתות
 כוס קפה. בני, הרופא הגדודי, מצטלם, רוחץ
 בעירוס במימי נהר דאמור ומבקש כמה העתקים
 "כדי לשלוח לכל הידידות שלי". אז נראתה לבנון
 על נופיה המרהיבים כקיטנה מקסימה.
 בדצמבר - שוב נפגשים בבקעה. צביקה מסיים. נדב
 נעשה מג"ד.
 אפריל-מאי 1983. תעסוקה בקו הסגול בצפון.
 פלוגות החרמ"ש יחד עם הסיור והמרגמות -
 בלבנון. הפעם, לבנון אינה מאירה לנו פנים. הקשר
 מלא ידיעות על מטעני צד, מארבים, שיעים
 מתפרעים. יומיים לפני שהגענו היו הרוגים
 בגזרתנו. אבל אנחנו עוברים בשלום איכשהו 32
 יום בצור ובסביבותיה. שלושה ימים אחרי שנצא
 מכאן - יהרגו כאן שלושה קצינים...
 הזמן עובר. הגדוד משנה את פניו. כמעט כל
 הקצינים מתחלפים ולא מעט מאנשי הצוות
 עוזבים. אנחנו מזדקנים. כשהוקם הגדוד היינו בני
 22-23 - הנותרים בגדוד מתחילים כבר להתקרב
 ל-40. נעשים קצת עייפים. פלוגת החרמ"ש הולכת
 ומצטמצמת. מתחילים להרגיש עייפות מהרצף של
 תעסוקה-אימון תעסוקה-אימון. ופתאום -
 מתפרקים. הכושי עשה את שלו - הכושי יכול כבר
 ללכת. הגדוד נפוץ לצפון ודרום, מערב ומזרח.

1987 - הפירוק

שלום שלום ולהתראות.

יזכור

בוטבול יעקב

נולד ברחובות ב־26.7.49.
ביום כ"ג בתשרי תשל"ד 9.10.73, נפגע סמל ראשון
יעקב ונהרג בקרב טנקים, כאשר הסתער הטנק שלו
על גבעות "חמוטל".
השאיר אחריו אשה, בת הורים, אח ואחות.

יעקב אלברט

נולד בת"א ב־4.7.51.
ביום כ"ג בתשרי תשל"ד 19.10.73, הופגזה פלוגתו
של אלברט בשעה שהייתה בעמדת תצפית מול העיר
איסמעיליה. אלברט נפגע מרסיסים ונהרג במקום.
אלברט היה בן יחיד להוריו לוי ויעקב.

לוי יהושע

נולד בתורכיה ב־1949.
ביום כ"ה בתשרי תשל"ד 21.10.73, נפגע הזחל"ם
שלו בפגיעה ישירה בקרב והוא נהרג.
השאיר אחריו אשה ובת, אב, שלוש אחיות ואח.

מלול דוד

נולד במרוקו ב־1949.
ביום י"ג בתשרי תשל"ד 9.10.73, בקרב הקשה
שהתחולל באזור "חמוטל" נפגע הטנק שלו מפצצת
נ"ט ודוד נפל.
השאיר אחריו אב, אם, שתי אחיות ואח.

קוברי גדליהו

נולד ברומניה ב־19.6.54.
במלחמת יום הכיפורים לחם עם יחידתו בקרבות נגד
המצרים בחזית סיני. ביום כ"ג בתשרי תשל"ד
19.10.73, השתתפה היחידה בפריצה אל הגדה
המערבית של תעלת סואץ. במהלך הקרבות לאחר
החצייה נפגע מרסיס ומת מפצעיו.
השאיר אב, אם ושני אחים.

בן דוד רחמים

נולד בת"א ב־24.9.47.
נפל בעת שרותו בייח בסיוון תשמ"א 20.6.81.
השאיר אשה ושתי בנות.

יהי זכרם ברוך

חטיבה 755 גדוד 9228